

Civilne udruge i zdravlje

Osvrt na tribinu

(Review from the round table discussion)

Mensura Dražić, Snježana Ivčić
 Koalicija udruga u zdravstvu

Koalicija udruga u zdravstvu i Hrvatska udruga paraplegičara i tetraplegičara organizirale su javnu tribinu **Dostupnost ortopedskih pomagala-primjena pravilnika** koja se održala u dvorani Hrvatskog autokluba, Avenija Dubrovnik 44, Zagreb, 23. rujna 2009. u 11:00 sati.

Uvodno je dr.sc. **Mensura Dražić**, predsjednica KUZ-a, objasnila razloge zbog kojih se o dostupnosti ortopedskih pomagala i primjeni *Pravilnika o ortopedskim i drugim pomagalima* govori u okviru ciklusa tribina *Dostupnost lijekova i ortopedskih pomagala* koji je KUZ započeo u travnju ove godine. Naglasila je važnost suradnje udruga kao i suradnje s državnom administracijom te poentirala: "Moramo vjerovati da nas slušaju".

Pozdravila je i prisutne goste prim. Josipa Jelića, dr.med., dopredsjednika Hrvatske liječničke komore, prim.doc.dr.sc. Miroslava Jelića, dr.med., u ime Zavoda za rehabilitaciju i ortopedska pomagala KBC Zagreb i Silvanu Jeger, mr.pharm, u ime Hrvatske ljekarničke komore.

Manda Knežević, predsjednica HUPT-a, pozdravila je prisutne i osvrnula se na Pravilnik koji je doživio brojne izmjene, i to pozitivne. Naglasila je da još uvijek postoje problemi, u posljednje vrijeme češće s distributerima. Osvrnula se također na članak 27. Pravilnika čije mogućnosti liječnici rijetko koriste, a mnoge osobe koje dožive ozljedu kralježnične moždine s ispadom ili poremećajem funkcioniranja tijela ispod mjesta ozljede trebali bi imati barem jednokratno pravo na pomagala koja nisu uvrštena u Pravilnik. Radi se o električnoj postelji, transfer dizalici, antidekubitalnom madracu i sl.

U izlaganjima pozvanih uvodničara naglasak je stavljen na primjenu Pravilnika i potrebne izmjene kako bi pacijenti imali veće koristi:

Janko Ehrlic Zdovorák, predsjednik udruge Spinalne ozljede Zagreb, iznio je rezultate ankete koju su HUPT i SOZ proveli među svojim članovima, a tiče se primjene novog Pravilnika. Anketa je provedena ubrzo nakon početka primjene pravilnika te su rezultati pokazali veliko nezadovoljstvo korisnika. Sada je situacija drugačija jer se Pravilnik u hodu mijenjao.

Ana Slonjšak, pravobraniteljica za osobe s invaliditetom, predstavila je rad Ureda i kojim se djelatnostima ured bavi. Spomenula je da je Ured primio malo podnesaka vezanih za probleme s HZZO-om. Kao Ured imaju dobru suradnju s HZZO-om te bi željeli imati uvid u situaciju kako bi na vrijeme mogli reagirati. Napomenula je da HZZO ima skladišta s rabljenim ortopedskim pomagalima koja se mogu dalje koristiti. Predstavnici HZZO-a su ponudili Uredu da predloži saveze ili institucije koje imaju potrebu za nabavom pomagala, a nalaze se slični ili isti na skladištima po županijama. Velika je razlika i u mogućnosti primjene Pravilnika po županijama zbog različite interpretacije naputaka koji proizlaze iz pravilnika i o tome bi HZZO trebao voditi brigu. Napomenula je da se pisani zahtjevi i primjedbe trebaju uputiti HZZO kao nadležnoj instituciji, a Uredu pravobraniteljice tek kada nadležna institucija ne obavlja posao iz svog djelokruga rada, a na štetu osobe s invaliditetom. Problem je i razlika u cijeni pomagala jer HZZO pokriva jednu cijenu, a nabavna cijena pomagala često je viša. Mnoga pomagala ne nalaze se na listi, primjerice poput kreveta, madraca, transfer dizalice, a osobama s najtežim invaliditetom, u ovom slučaju sa spinalnom ozljedom, znače puno. Prijedlog je HLK-u da se liječnici opće prakse educiraju i usavršavaju jer dolazi do pogrešnog tumačenja dijagnoza (tetraplegija i paraplegija nisu isto).

Dr. Ljiljana Lulić Karapetrić, predsjednica udruge Promjena i obiteljska liječnica, isto se osvrnula na anketu i smatra da je prerano provedena jer je obiteljskim liječnicima trebalo vremena da se upoznaju s novim odredbama pravilnika. Pravilnik je imao nedostatke, ali su vremenom unesene promjene. Misli da bi ovakve tribine trebalo češće organizirati. Obiteljski liječnici sada mogu rješavati veliki postotak zahtjeva vezanih za pomagala u svakodnevnoj upotrebi. I samim liječnicima je teško pratiti stalne izmjene Pravilnika. Postavila je pitanje M.Bagatu u vezi dnevnog ažuriranja informacija u sustavu CEZIH vezano za pomagala, jer kašnjenje u ažuriranju izaziva probleme i liječnicima i dobavljačima, a posebno pacijentima. Smatra da bi se i dobavljači trebali uključiti na sustav CEZIH.

Dr. Mario Bagat, pomoćnik ravnatelja u Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje, podsjetio je da su u suradnji udruga pacijenata, Hrvatske liječničke komore i udruga liječnika u Pravilniku napravljene izmjene. Napomenuo je da je prije dva tjedna nadograđen centralni server u sustavu CEZIH. Planira se izrada tiskanica za CEZIH do kraja godine za recepte i uputnice, a kasnije i za ortopedska pomagala. U planu je i povezivanje ljekarni na CEZIH, a to bi trebalo biti gotovo početkom iduće godine. Popis pomagala usvojen je 2005. g., kao i popis dobavljača, zato se taj popis ne može mijenjati i uvrštavati nova pomagala na listu. Agencija za lijekove i medicinske proizvode bira dobavljače, a HZZO samo potpisuje ugovore. Ali u pravilniku članak 27 daje mogućnost liječniku da odobri i neko pomagalo koje nije na listi. HZZO ima popis od 126 pomagala koja se daju mimo liste. Najavio je da će MZSS donijeti dva nova pravilnika; jedan za izračun cijena i drugi za unos promjena na listu. Popis neće biti statičan i moći će se mijenjati.

Nakon iznesenih uvodnih obrazloženja razvila se rasprava:

Postavljeno je pitanje kako se određuju cijene pomagala, a dr. Bagat odgovorio je da se cijene od 2005. definiraju ugovorom. Na upit što ako su kolicima ili pomagala neispravni odgovoreno je da liječnik može provjeriti da li uređaj pravilno funkcionira i da li su kolicima napravljena po mjeri. Ako se pacijent žali, može se sazvati tročlano povjerenstvo koje to provjerava. Dr. Bagat je najavio da će novi popis pomagala imati nova, zaštićena, generička imena. Uredu pravobraniteljice može se predložiti neko pomagalo za listu. Postavljeno je i pitanje o endoprotezama i koncentratoru za kisik koji jako puno znači umirućima i njihovim bližnjima. Koncentrator za kisik je na listi, ali ne za sve indikacije. Dr. Bagat je odgovorio da endoproteze ne spadaju u listu za ortopedska pomagala, a koncentrator kisika se može iznimno odobriti prema članku 27. Sličan problem je i sa respiratorom koji je na listi, ali ne za sve indikacije.

Za bolest sleep apneju aparat za disanje nije uopće na listi, a bolesnik ga mora sam kupiti, i pri tome nije oslobođen davanja, a još je skuplji nego na inozemnom tržištu.

Dr. J. Jelić iz Hrvatske liječničke komore istaknuo je da Komora može davati mišljenja i da je dobro da se udruge pacijenata obrate Komori i preko nje konkretiziraju zahtjeve. Iako mišljenje nije obvezujuće za HZZO, ipak se ne može zaobići mišljenje struke.

Dr. M. Jelić naglasio je četiri ključna faktora: pacijent, liječnik, HZZO i distributeri.

Pohvala iz publike da HZZO danas brže odgovara na upite, te je bolja suradnja s udrugama pacijenta.

Uspješnosti tribine u velikoj je mjeri doprinijela moderatorica Miruna Kastratović koja je postavljena pitanjima usmjeravala i poticala raspravu. Kao **zaključke rasprave** može se istaknuti:

- Informacija uvijek nedostaje, a one koje postoje potrebno je širiti i razmjenjivati.
- Prijedlog je da se ovakve tribine organiziraju po regijama, primjerice Osijek, Rijeka, Split radi širenja znanja i informacija. To je bitno za manje sredine gdje je upitan protok informacija.
- Mogućnost članka 27 liječnici rijetko koriste, ne zna se iz kojeg razloga.
- U pravilnik o ortopedskim i drugim pomagalicama treba uvrstiti krevet, antidekubitalni madrac i transfer dizalicu jer za pacijenta s posljedicom spinalne ozljede vratne kralježnice (osoba s tetraplegijom) to je neophodno.
- Sa HZZO-om ostvaruje se sve bolja suradnja.
- Udruge dopise trebaju direktno slati HZZO-u, uz obavijest KUZ-u.
- Od HZZO se očekuje da će uvažavati preporuke struke.
- Uredu pravobraniteljice može se također predložiti neko pomagalo za proširenje liste pomagala.

Za organizatore:

Dr.sc. Mensura Dražić, KUZ, (098 208855, 01 4572100)

Manda Knežević, HUPT, (091 8983 147, 01 3831195)